

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2023. gada 13. aprīlī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneses Anita Rodiņa un Jautrīte Briede, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [Pieteikuma iesniedzēja 1] un [Pieteikuma iesniedzējs 2] (turpmāk arī – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 30/2023),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka:

1.1. [Pieteikuma iesniedzēja 1] lūdz Satversmes tiesu atzīt Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 4. punktu, Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2012. gada 3. februāra saistošo noteikumu Nr. 7 „Ventspils pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 7) 4. punktu, 6.3. apakšpunktu, 7., 11., 13., 33. un 34. punktu, kā arī Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 5. augusta saistošo noteikumu Nr. 1 „Par pašvaldības sociālajiem pabalstiem un to piešķiršanas kārtību Ventspils valstspilsētā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 1) 12. un 81. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91., 105., 106. un 111. pantam;

1.2. [Pieteikuma iesniedzējs 2] lūdz Satversmes tiesu atzīt Saistošo noteikumu Nr. 1 81.4. apakšpunktu par neatbilstošu Satversmes 96., 105. un 106. pantam.

2. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 4. punktu pašvaldības dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, tostarp par īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (gājēju ietves un zālāji līdz brauktuves malai, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) kopšanu.

Saistošie noteikumi Nr. 7 nosaka kārtību, kādā kopjama Ventspils valstspilsētas pašvaldības administratīvā teritorija un uzturamas tajā esošās ēkas un būves, nodrošinot sanitāro tīrību, teritorijas sakoptību un aizsardzību.

Savukārt Saistošie noteikumi Nr. 1 nosaka Ventspils valstspilsētas pašvaldības sociālo pabalstu veidus un apmērus, saņemšanas kārtību, personu grupas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, kā arī pieņemto lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 18. pantā ir regulēta pieteikuma iesniegšana. Atbilstoši Satversmes tiesas likumā ietvertajam pieteikuma principam tiesa lemj par lietas ierosināšanu tikai uz likuma prasībām atbilstoša pieteikuma pamata.

No Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 5. punkta izriet, ka pieteikumā ir jānorāda Satversmes tiesai piekritīgs prasījums, konkrētam konstitucionālās sūdzības iesniedzējam identificējot konkrētu tiesību normu, kuras atbilstība konkrētai augstāka juridiska spēka tiesību normai tiesai būtu jāvērtē, kā

arī šo augstāka juridiska spēka tiesību normu. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka konstitucionālā sūdzība visupirms ir līdzeklis, kas kalpo konkrētās konstitucionālās sūdzības iesniedzēja pamattiesību aizsardzībai (*sk. Satversmes tiesas 2006. gada 15. jūnija sprieduma lietā Nr. 2005-13-0106 20.2. punktu*).

[Pieteikuma iesniedzēja 1] pieteikumā norāda, ka pie viņai piederošā nekustamā īpašuma atrodas pieguloša publiskā lietošanā nodota pašvaldības teritorija un viņai ir pienākums nodrošināt minētās teritorijas uzturēšanu un sanitāro tīrību. Taču veselības stāvokļa dēļ viņa nevarot šo pienākumu izpildīt.

[Pieteikuma iesniedzēja 1] uzskata, ka Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 4. punkts, Saistošo noteikumu Nr. 7 4. punkts, 6.3. apakšpunkts, 7., 11., 13., 33. un 34. punkts, kā arī Saistošo noteikumu Nr. 1 12. un 81. punkts rada viņai Satversmes 91., 105., 106. un 111. pantā ietvērto pamattiesību aizskārumu.

Savukārt [Pieteikuma iesniedzējs 2] norāda, ka ir [Pieteikuma iesniedzēja 1] dēls. Taču viņš nevarot sniegt palīdzību īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās pašvaldības teritorijas kopšanai, jo dzīvo ārzemēs. Pieteikumā vispārīgi norādīts, ka Saistošo noteikumu Nr. 1 81.4. apakšpunkts attiecībā uz Civillikumā noteiktajiem apgādniekiem neatbilst piespiedu darba aizliegumam, pieļauj pašvaldības iejaukšanos šādu apgādnieku privātajā dzīvē, kā arī ierobežo to īpašumtiesības un tādējādi rada viņam Satversmes 96., 105. un 106. pantā ietvērto pamattiesību aizskārumu.

Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi, citētas Satversmes tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumos ietvertās atziņas, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēju viedoklis par personām noteikto pienākumu nodrošināt nekustamajam īpašumam piegulošās publiskā lietošanā nodotas pašvaldības teritorijas kopšanu. Katrs no Pieteikuma iesniedzējiem pieteikumā ir lūdzis Satversmes tiesu izvērtēt atšķirīgu tiesību normu satversmību, norādot arī uz atšķirīgām Satversmē ietvertajām pamattiesībām, kuras, pēc Pieteikumu iesniedzēju ieskata, viņus aizskar. Arī pieteikumā norādītie iespējamie pamattiesību aizskārumu raksturojošie faktiskie un tiesiskie apstākļi nav vienādi. Tādējādi no pieteikuma ir secināms, ka vienā pieteikumā Pieteikuma iesniedzēji ir apstrīdējuši tiesību normas, kas attiecībā uz katru no viņiem rada atšķirīgas tiesiskās sekas. Proti, [Pieteikuma iesniedzēja 1] prasījums pēc būtības ir atšķirīgs no [Pieteikuma iesniedzējs 2] prasījuma, un ar pieteikumā apstrīdētajām normām regulētie tiesību jautājumi ir dažādi un nav cieši saistīti, lai arī aktualizējušies vienā faktiskajā situācijā. Saprātīgi interpretējot pieteikumā izklāstītos apsvērumus, Satversmes tiesas kolēģija nevar nepārprotami nodalīt Pieteikuma iesniedzēju kopīgi paustos

apsvērumus, lai izvērtētu katras konstitucionālās sūdzības atbilstību Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām, tostarp konstatētu pamattiesību aizskārumu attiecībā uz katru no Pieteikuma iesniedzējiem, kā arī to, kad tieši katram no konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem konkrētais pamattiesību aizskārumus ir radies.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 5. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [Pieteikuma iesniedzēja 1] un [Pieteikuma iesniedzējs 2] pieteikuma (pieteikums Nr. 30/2023).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš